

Coğrafya Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Kaygı Düzeyleri (Erzurum Örneği)

Yılmaz KESKİN

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Coğrafya Eğitimi ABD, Erzurum
e-posta: yilmazkskn@gmail.com

Özet

Bu araştırma Coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 35 öğrenci ve yine aynı dönemde coğrafya öğretmenliği pedagojik formasyon sertifikası programında yer alan 45 öğrenci olmak üzere toplam 80 öğrenci oluşturmuştur. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modelinin kullanıldığı araştırma verileri SPSS programı kullanılarak frekans ve yüzdeler hesaplanmış, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Scheffe testi yapılmıştır.

Çalışmadan elde edilen verilere göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerinin yüksek, kaygı düzeylerinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları fakülteleri ve cinsiyetlerine göre değişmezken, AGNO'ları ve okudukları bölümü tercih nedenlerine göre değişmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeyleri fakülte, cinsiyet, AGNO ve okudukları bölümleri tercih nedenlerine göre değişiklik göstermemektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Öğretmen adayı, Öğretmen yetiştirme, tutum, kaygı

Attitude and Concern Levels of Geography Teacher Candidates Towards The Profession of Teaching (Erzurum Example)

Abstract

This research is intended to determine the attitude and concern levels of geography teacher candidates towards the profession of teaching. The study group is comprised of 80 students, being 35 students from the Department of Geography Teaching of Ataturk University in 2015-2016 academic year and 45 students attending to the pedagogical formation certificate program in the same academic year. The research data have been collected by means of descriptive survey model, being a quantitative research method, and the frequency and percentage of such data have been calculated with SPSS software, whereas unpaired t test, one-way analysis of variance (ANOVA) and Scheffe tests have been performed.

According to the data obtained from the study, it is established that the attitude level of teacher candidates towards the profession of teaching is high and their concern level is moderate. The attitudes of teacher candidates towards the profession of teaching do not vary depending on their faculties and genders, however they vary depending on their CGPA's and their reasons for choosing their branches. Besides the concern levels of teacher candidates towards the profession of teaching do not vary depending on their faculties, genders, CGPA's and branches.

Keywords: Geography, Teacher candidate, Teacher training, attitude, concern

GİRİŞ

Sağlıklı bir toplum oluşturmanın en önemli yapı taşı eğitim sistemi ve onun etkin bir şekilde işlerliğidir. Herkes tarafından öğretmenin bu sistemin temel ögesi olup, diğer öğelere göre de etkileme gücünün fazla olduğu bilinmektedir (Çapa & Çil, 2000). Öğretmenlik mesleği, sabırlı olmayı ve özverili çalışmayı, sürekli kendini geliştirmeyi gerektiren önemli bir meslektir. Öğretmenlik mesleğinde başarı bu mesleği sevmekle sağlanabilir (Sağlam, 2008). Pek çok eğitimcinin hemfikir olduğu nokta bireyin başarıya ulaşmasının tutumlarıyla ilişkili olduğudur (Zaman & Coşkun, 2007). Bireyin yaşamı tercih ettiği meslekle şekillenir. Bireylerin kendilerine uygun meslekler seçmesi, mesleklerine karşı tutumlarının olumlu olması sağlar. Bu da sadece kendilerini mutlu etmekle kalmayıp toplumun kalkınmasında da ciddi katkılar yapmalarını sağlar (Bozdoğan, Aydın, & Yıldırım, 2007).

Nitelikli öğretmen yetiştirmenin ilk adımı öğretmen adaylarının seçiminde öğretmenlik mesleğini seven ve isteyen adayların seçilmesi olmalıdır (Özder, Konedralı, & Zeki, 2010). Çünkü öğretmenler tutumlarıyla öğrencilerini etkilerler. Bu yüzden tutum önemlidir (Tufan & Güdek, 2008). Tutum ile ilgili pek çok tanımlama yapılmış olmakla birlikte tutumu, "bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir" şeklinde tanımlamak mümkündür (Pehlivan, 2008). Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları ve alışkanlıkları; mesleklerini sevmeleri, mesleklerine bağlı olmaları, mesleklerinin önemli olduğunun bilinç ve sorumluluğunda olmaları, mesleklerinde kendilerini sürekli geliştirmeleri ile ilgilidir. Olumlu ya da olumsuz tutumlar, öğretmen adaylarının mesleki davranışlarını

yönlendirmede oldukça belirleyicidir (Özkan, 2012). Öğretmen adaylarının ve mensuplarının kendilerini yenileyebilmeleri için araştırmacı olmaları, mesleklerini sevmeleri ve öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutum geliştirmeleri gerekmektedir (Kaplan & İpek, 2002). Öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumun gelişebilmesi içinde öncelikle mesleğe karşı sevgi ve istek duyulması gerekmektedir (Tunçeli, 2013). Mesleğe yönelik olumlu tutum beraberinde başarıyı ve yaşam doyumunu da getirecektir (Recepöglü, 2013).

Öğretmenlik mesleğine adım atan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum ve değerler kazanmaları, olumlu algılara sahip olmaları, meslek yaşamlarındaki başarılarının belirleyicisi olacaktır (Karadağ, 2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları onların gelecekte üyesi olacakları öğretmenlik mesleğini nasıl yerine getireceklerinin emarelerini taşır. Birey mesleğine karşı olumlu bir tutuma sahip olduğu sürece mesleğini de daha iyi yapma eğiliminde olacaktır. Mesleğe karşı olumlu tutum öğretmenin sınıf içi davranışlarına yansiyacak ve rolünü daha iyi yerine getirmesini sağlayacaktır (Recepöglü, 2013).

Öğretmenlerin mesleğe yönelik olumlu tutum geliştirmeleri, günümüzde öğretmen yetiştirme programlarının önemli amaçları arasında görülmektedir (Başbay, Ünver, & Bümen, 2009). Öğretmenlik mesleğine ilişkin problemler düşünüldüğünde, öğretmenlerin kendilerinden beklenen rolleri yerine getirmelerini etkileyen önemli bir unsurun, mesleği sevmeye, saygı duyma ve benimseme özelliklerini kapsayan tutumları üzerinde durmak gerekli görülmektedir (Pehlivan, 2008). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve icra edecekleri mesleğe ilişkin kaygı düzeyleri yetiştirilen öğretmen adaylarının kalitesinde önemli bir yer tutmaktadır (Serin, Güneş, & Değirmenci, 2015). Öğretmen adaylarına sunulacak nitelikli bir eğitim ortamı onlara öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirebilmeleri için yeterlilik kazandırmalıdır. Öğretmen adaylarına verilen eğitim, alanlarına ilişkin bilgi ve becerileri kazandırırken, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ve kaygıları da dikkate alınmalıdır. (Aydın & Tekneci, 2013).

Öğretmen adaylarının meslekle ilgili kaygıları mezuniyet aşamasında, atanma, kpss sınavı veya iş bulma kaygılarıyla doruk noktasına ulaşır (Atmaca, 2013). Bu kaygıların farklı kaynakları bulunmaktadır. Ben-merkezli kaygıların odak noktası bireyin kendisidir. Ben-merkezli kaygıları taşıyan öğretmen adayı, öğretmenlik mesleğini başarıp başaramayacağı endişesini taşır ve bu nedenle sürekli olarak tedirginlik yaşar. Bu durumdaki bir öğretmen adayı daima şu soruları kendisine sorar: 1) Acaba öğretmenlik mesleği bana göre mi? 2) Acaba öğretmenlik mesleğini her gün nasıl yapacağım? 3) Acaba veliler öğretmenliğim bakımından beni yeterli görecekler mi? Görev merkezli kaygılar bireyin öğretmenlik mesleği ile alakalıdır. Görev-merkezli kaygıları taşıyan bir öğretmen adayı, iyi bir öğretmen olabilme kaygısını taşır ve bu sebeple alanında meydana gelen yenilikleri, yeni öğretim yöntemlerini, yeni öğretim araç-gereçlerini yakından takip eder. Böyle durumdaki bir öğretmen adayı kendisine sürekli şu soruları yöneltir: 1) Acaba her gün çok sayıda öğrenciyle başa çıkabilecek miyim? 2) Acaba öğretim konusunda yeni yöntemleri, yeni teknikleri, yeni materyalleri nasıl elde edebilirim? 3) Acaba öğretmenden beklenen çok sayıda görevi yerine getirebilecek miyim? Öğrenci-merkezli kaygıların odak noktası ise öğrencilerdir. Öğrenci-merkezli kaygıları yaşayan bir öğretmen adayı daha çok öğrenci merkezli düşünür ve her bir öğrencinin fiziksel, zihinsel, duygusal veya sosyal ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağını endişesini taşır ve kendisini bu alanda yoğunlaştırır. Bu durumdaki bir öğretmen adayı kendisine sürekli şu soruları sorar: 1) Acaba her öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki daha kolay ve daha çabuk öğrenme gerçekleşsin? 2) Acaba her öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki öğrenciler kendilerine güven ve başarı duygularını geliştirsinsin? 3) Acaba her bir öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki kendi potansiyelini keşfetsin ve geliştirsinsin? (Saban, Korkmaz, & Akbaşlı, 2004, p. 198).

Orta düzeydeki kaygının organizmayı uyarıcı, koruyucu ve motive edici özelliği vardır. Kaygı iyi yönetildiğinde bireyin başarılı olmak için daha fazla çalışmasına, yaşanacak olumsuzluklara karşı önlem almasına yardımcı olmaktadır. Bu nedenle özellikle öğretmen adaylarının mesleğe yönelik kaygı düzeylerinin orta seviyede tutulması, ileride meslek yaşantılarına yönelik olumlu tutum geliştirmelerine, geliştirilen bu olumlu tutumların da mesleklerini severek yapmalarına ve daha başarılı olmalarına yardımcı olacaktır (Varol, Erbaş, & Ünlü, 2014).

Coğrafya öğretmen adaylarının, mesleklerine başladıklarında başarılı olabilmelerinin belirleyicilerinden iki tanesi mesleğe yönelik tutum ve kaygı düzeyleridir. Mesleğini sevmeyen, olumlu tutum geliştirmeyen öğretmenler, karşılaşılabilecek zorlukları başarısızlıkların bahanesi olarak gösterirken, mesleğini severek yapan ve olumlu tutum geliştiren öğretmenler ise karşılaşılabilecek güçlükleri aşmak için mücadele vereceklerdir. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik kaygı düzeyleri ne çok yüksek ne de çok düşük olması beklenmektedir. Çünkü öğretmen adaylarının mesleğe yönelik kaygısının olmaması onların mesleği önemsemediğini gösterebilir. Yine aşırı düzeyde kaygılanan öğretmen adayları ise kaygıları mesleklerini yapmalarının önüne geçebilir ve başarısız olabilirler. O yüzden geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının iyi bir öğretmen olabilmeleri için mesleğe yönelik orta düzeyde kaygılara sahip olmaları ve olumlu tutum geliştirmeleri gerekir.

Günümüzde Millî Eğitim Bakanlığının ihtiyacı olan coğrafya öğretmenleri iki farklı kaynaktan yetiştirilmektedir. Bunlardan birisini Eğitim Fakültelerinin coğrafya öğretmenliği anabilim dalı mezunları oluştururken diğerini edebiyat fakültelerinin coğrafya bölümü mezunlarından pedagojik formasyon eğitimi sertifikasını alabilenler oluşturmaktadır. Yapılan literatür taramasında farklı branşlardaki öğretmen adaylarının

öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygılarıyla ilgili pek çok çalışma bulunurken coğrafya öğretmen adaylarıyla ilgili olarak Alım ve Bekdemir'in (2006) öğretmen adaylarının tutumları ve Ünalı ve Alaz'ın (2008) öğretmen adaylarının kaygılarıyla ilgili yapılan çalışmalar dışında çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışma bu alana katkı sağlayabilmek adına iki farklı kaynaktan beslenen öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada edebiyat fakültesi coğrafya bölümünde öğrenim görüp pedagojik formasyon alan coğrafya öğretmen adayları ve eğitim fakültesi coğrafya eğitimi bölümünde öğrenim gören coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygı düzeyleri bazı değişkenlere göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygı düzeyleri nasıldır?
2. Coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygı düzeylerinde fakülte, cinsiyete, AGNO'larına ve okudukları bölümü tercih etme nedenlerine göre anlamlı farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldığı için tarama modelinde betimsel desenli bir araştırmadır. Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2012, p. 14).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılı Bahar döneminde Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalında pedagojik formasyon alan 45 (% 56,3) öğretmen adayı ve aynı fakültenin son sınıf öğrencileri olan 35 (% 43,7) öğretmen adayı olmak üzere toplam 80 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Ayrıca çalışma grubunun cinsiyete göre dağılımına bakıldığında ise % 43,7'si (35 kişi) kadınlardan, % 56,3'ü (45 kişi) ise erkeklerden oluşmaktadır. Çalışma grubunun cinsiyet ve fakülteye ilişkin dağılımı tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Çalışma grubunun fakülte ve cinsiyetlere ilişkin dağılımı

Cinsiyet	Eğitim Fakültesi		Edebiyat Fakültesi		Toplam	
	F	%	F	%	F	%
Kadın	12	34,3	23	51,1	35	43,7
Erkek	23	65,7	22	48,9	45	56,3
TOPLAM	35	100	45	100	80	100

Çalışma grubun AGNO'larına ilişkin dağılıma bakıldığında büyük çoğunluğunun (% 63,7) 3,00 ile 3,49 arasında not ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. Bu oranın fazla olmasındaki temel etken öğrencilerin pedagojik formasyon alabilmesi için not ortalamasının yüksek olmasının gerekmesindedir. Dolayısıyla pedagojik formasyon alan öğrencilerin % 84,4'ü 3,00 ile 3,49 arasında not ortalamasına sahip öğrencilerden oluşmaktadır. Bu da genele yansımış ve çalışma grubunun % 63,7'si 3,00-3,49 not ortalamasına sahip öğrencilerden oluşmuştur. Çalışma grubunun fakülteye göre AGNO'larına ilişkin dağılımı tablo 2'te verilmiştir.

Tablo 2.

Çalışma gurubunun AGNO'larına ilişkin dağılımı

AGNO	Eğitim Fakültesi		Edebiyat Fakültesi		Toplam	
	F	%	F	%	F	%
2,00-2,49	2	5,7	0	0	2	2,5
2,50-2,99	18	51,4	7	15,6	25	31,3
3,00-3,49	13	37,1	38	84,4	51	63,7
3,50-4,00	2	5,7	0	0	2	2,5
TOPLAM	35	100	45	100	80	100

Çalışma grubunun öğrenim gördükleri bölümü tercih etme nedenlerine ilişkin dağılıma bakıldığında "Coğrafyaya karşı olan ilgim" (% 33,8), "İstedğim meslek olması" (% 30), "ÖSS-LYS Puanım" (% 18,8) öne çıkan tercih sebepleridir. Ancak fakülteye göre tercih nedenlerine bakıldığında eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarında "İstedğim meslek olması" öne çıkarken edebiyat fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarında "Coğrafyaya karşı olan ilgim" tercih nedeni olarak öne çıkmaktadır. Çalışma grubunun

fakülterlere göre okudukları bölümü tercih nedenlerine ilişkin dağılımı tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Çalışma grubunun öğrenim gördükleri bölümü tercih etme nedenlerine ilişkin dağılımı

Tercih Nedeni	Eğitim Fakültesi		Edebiyat Fakültesi		Toplam	
	F	%	F	%	F	%
ÖSS-LYS Puanım	6	17,1	9	20,0	15	18,8
İstediğim meslek olması	12	34,3	12	26,7	24	30,0
İş garantisi	5	14,3	1	2,2	6	7,5
Öğretmenlerin önerisi	1	2,9	2	4,4	3	3,8
Anne-baba telkini	4	11,4	1	2,2	5	6,3
Coğrafyaya karşı olan ilgim	7	20,0	20	44,4	27	33,8
TOPLAM	35	100	45	100	80	100

Veri Toplama Araçları

Çalışmada Üstüner (2006)’in geliştirmiş olduğu “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” ve Cabi ve Yalçınalp (2013)’in geliştirmiş oldukları “Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ)” kullanılmıştır. Her iki ölçek de 5’li likert tipinde hazırlanmıştır. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği 1=Hiç katılmıyorum, 2= Kısmen Katılıyorum, 3=Orta düzeyde Katılıyorum, 4= Çoğunlukla Katılıyorum, 5=Tamamen Katılıyorum şeklinde, Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ) ise 1=Kaygılanmıyorum, 2=Çok Az Kaygılanıyorum, 3= Kısmen Kaygılanıyorum, 4= Oldukça Kaygılanıyorum, 5=Çok Kaygılanıyorum şeklinde derecelendirilmiştir. Üstüner (2006) ölçeğin güvenilirlik katsayısını .93 olarak hesaplamıştır. Bu çalışmada ise “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği”nin güvenilirlik katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Cabi ve Yalçınalp (2013) ise geliştirmiş oldukları ölçeğin güvenilirlik katsayısını .95 olarak bulmuşlardır. Bu çalışmada da “Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ)”nin güvenilirlik katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Her iki ölçekten de elde edilen güvenilirlik katsayıları Kayış (2010)’a göre ölçeklerin güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

Veri Analizi

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve kaygı düzeylerinin cinsiyete ve öğrenim gördükleri fakülterlere göre değişip değişmediğini belirlemek için bağımsız örneklem t-testi, AGNO’ları ve okudukları bölümü tercih nedenlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi yapılmıştır. ANOVA testi sonucunda ortaya çıkan anlamlı farklılığın kaynağını bulmak için ise Scheffe testi uygulanmıştır. Analizler SPSS programı kullanılarak yapılmıştır.

BULGULAR

1. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin bulgular tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Ss
Tutum puanı ortalaması	80	2,09	4,94	3,97	,81

Tablo 4’e bakıldığında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarının 3,97 ve en düşük tutum puanı ortalamasının 2,09, en yüksek tutum puanı ortalamasının ise 4,94 olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamalarına bakıldığında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirdikleri görülmektedir.

Çalışma grubunun, öğrenim gördükleri fakülterlere göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarındaki farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi yapılmış ve sonuçlar tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

Öğretmen Adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına yönelik öğrenim görülen fakülterlere ilişkin t testi sonuçları

Fakülte	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Eğitim Fakültesi	35	3,76	,88			

Edebiyat Fakültesi	45	4,12	,73	65,482	-1,953	,055
--------------------	----	------	-----	--------	--------	------

Tablo 5'e bakıldığında eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamaları 3,76, edebiyat fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamalarının 4,12 olduğu görülmektedir. Ancak tutum puanı ortalamaları arasında farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t(65,482)=-1,953$, $p>0,05$). Bu sonuca göre genel olarak öğretmen adayları öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirmekle birlikte bu durum öğrenim görülen fakülteye göre değişmemektedir.

Tablo 6

Öğretmen Adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına yönelik cinsiyete ilişkin t testi sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Kadın	35	4,16	,87			
Erkek	45	3,81	,74	78	1,937	,056

Tablo 6'ya göre kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanı ortalamaları 4,16, erkek öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamaları ise 3,81 olup aradaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t(78)=1,937$, $p>0,05$). Elde edilen bulgulara göre öğretmen adayları öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirmektedirler ve bu durum cinsiyete göre değişmemektedir.

Tablo 7

Öğretmen adaylarının AGNO'larına göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarına ilişkin betimsel verileri

AGNO	N	\bar{X}	Ss
2,00-2,49	2	3,04	,02
2,50-2,99	25	3,69	,84
3,00-3,49	51	4,11	,77
3,50-4,00	2	4,63	,44
TOPLAM	80	3,97	,81

Tablo 7 incelendiğinde öğretmen adaylarının AGNO'larına göre, öğretmenlik mesleğine yönelik geliştirmiş oldukları tutum puanı ortalamaları 4,63 (3,50-4,00) ile 3,04 (2,00-2,49) arasında değişmektedir. Öğretmen adaylarının AGNO'ları arttıkça tutum puanlarının da arttığı görülmektedir.

Tablo 8

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarının AGNO'larına ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	p	Fark (Scheffe)
AGNO	5,578	3	1,859	3,034	,034	2,00-2,49 ile 3,50-
Hata	46,578	76	,613			4,00/ 2,50-2,99 ile
TOPLAM	52,156	79				3,00-3,49

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarındaki AGNO'larına ilişkin fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F(3-79)=3,034$, $p<0,05$). Bulunan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için scheffe testi yapılmış ve AGNO'su 2,00-2,49 olan öğretmen adayları ile AGNO'su 3,50-4,00 olan öğretmen adaylarının tutum puanları ortalamaları arasında AGNO'su 3,50-4,00 olan öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamaları lehine, 2,50-2,99 olan öğretmen adayları ile AGNO'su 3,00-3,49 olan öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamaları arasında, AGNO'su 3,00-3,49 olan öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamaları lehine olduğu tespit edilmiştir. Bulunan bu sonuca göre öğretmen adaylarının AGNO'ları öğretmenlik mesleğine yönelik geliştirdikleri tutum puanı ortalamalarını değiştirmektedir.

Tablo 9

Öğretmen adaylarının okudukları bölümü tercih nedenlerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarına ilişkin betimsel verileri

Okuduğu Bölümü Tercih Nedeni	N	\bar{X}	Ss
1-ÖSS-LYS Puanım	15	3,50	,76
2-İstediğim meslek olması	24	4,36	,49

3-İş garantisi	6	3,63	1,08
4-Öğretmenlerin önerisi	3	4,17	,82
5-Anne-baba telkini	5	3,14	1,09
6-Coğrafyaya karşı olan ilğim	27	4,08	,77
TOPLAM	80	3,97	,81

Tablo 9 doğrultusunda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarının 4,36 (İstediğim meslek olması) ile 3,14 (Anne-baba telkini) arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 10

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarının okudukları bölümü tercih nedenlerine ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	p	Fark (Scheffe)
Tercih Nedeni	11,540	5	2,308	4,205	,002	1 ile 2, 6/ 2 ile 3, 5/
Hata	40,616	74	,549			5 ile 6
TOPLAM	52,156	79				

Tablo 10 incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarındaki okudukları bölümü tercih nedenlerine ilişkin fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F(5-79)=4,205$, $p<0,05$). Bulunan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için scheffe testi yapılmıştır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarında tercih nedenlerine göre oluşan farkın ÖSS-LYS puanım ile istediğim meslek olması ve coğrafyaya karşı olan ilğim arasında istediğim meslek olması ve coğrafyaya karşı olan ilğim lehine, istediğim meslek olması ile iş garantisi ve anne-baba telkini arasında istediğim meslek olması lehine, anne-baba telkini ile coğrafyaya karşı olan ilğim arasında coğrafyaya karşı olan ilğim lehine olduğu belirlenmiştir. Bulunan bu sonuca göre öğretmen adaylarının okudukları bölümü tercih etme nedenleri öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını değiştirmektedir.

2. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Kaygıları

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygıları görev merkezli kaygı, ekonomik/ sosyal merkezli kaygı, öğrenci/ iletişim merkezli kaygı, meslektaş ve veli merkezli kaygı, kişisel gelişim merkezli kaygı, atanma merkezli kaygı, uyum merkezli kaygı, okul yönetimi merkezli kaygı olmak üzere 8 boyut ve genel ortalama kaygı olarak ele alınıp incelenmiştir.

Tablo 11

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin kaygı düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Ss
Görev Merkezli Kaygı	80	1,00	5,00	2,29	,86
Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı	80	1,00	4,71	2,67	,90
Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	80	1,00	5,00	2,28	1,02
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	80	1,00	4,20	2,19	,94
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	80	1,00	5,00	2,20	1,24
Atanma Merkezli Kaygı	80	1,00	5,00	3,30	1,35
Uyum Merkezli Kaygı	80	1,00	5,00	2,32	1,10
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	80	1,00	5,00	2,58	1,12
Genel Ortalama Kaygı	80	1,11	3,89	2,42	,73

Tablo 11 incelendiğinde görev merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-5,00 arasında değişip ortalamasının 2,29, ekonomik/ sosyal merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-4,71 arasında değişip ortalamasının 2,67, öğrenci/ iletişim merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-5,00 arasında değişip ortalamasının 2,28, meslektaş ve veli merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-4,20 arasında değişip ortalamasının 2,19, kişisel gelişim merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-5,00 arasında değişip ortalamasının 2,20, atanma merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-5,00 arasında değişip ortalamasının 3,30, uyum merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-5,00 arasında değişip ortalamasının 2,32, okul yönetimi merkezli kaygı düzeylerinin 1,00-5,00 arasında değişip ortalamasının 2,58, genel ortalama kaygı düzeylerinin 1,11-3,89 arasında değişip ortalamasının 2,42 olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının kaygı düzeyleri ortalamasına bakıldığında en fazla kaygı duydukları konuların atanma merkezli kaygılar olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin en düşük olduğu konu da meslektaş/ veli merkezli kaygılardır.

Tablo 12*Öğretmen Adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili kaygılarına yönelik fakülteye ilişkin t testi sonuçları*

	Fakülte	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p																																																																																												
Görev Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,37	,95	78	,716	,476																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,23	,79				Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,62	1,00	78	-,392	,696	Edebiyat Fakültesi	45	2,70	,82	Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,47	1,02	78	1,516	,134	Edebiyat Fakültesi	45	2,13	1,00	Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,33	1,07	78	1,195	,236	Edebiyat Fakültesi	45	2,08	,81	Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,23	1,19	78	,161	,873	Edebiyat Fakültesi	45	2,18	1,29	Atanma Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	3,20	1,40	78	-,556	,580	Edebiyat Fakültesi	45	3,37	1,33	Uyum Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,22	78	2,454	,016*	Edebiyat Fakültesi	45	2,06	,92	Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14	Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382
Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,62	1,00	78	-,392	,696																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,70	,82				Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,47	1,02	78	1,516	,134	Edebiyat Fakültesi	45	2,13	1,00	Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,33	1,07	78	1,195	,236	Edebiyat Fakültesi	45	2,08	,81	Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,23	1,19	78	,161	,873	Edebiyat Fakültesi	45	2,18	1,29	Atanma Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	3,20	1,40	78	-,556	,580	Edebiyat Fakültesi	45	3,37	1,33	Uyum Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,22	78	2,454	,016*	Edebiyat Fakültesi	45	2,06	,92	Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14	Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63								
Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,47	1,02	78	1,516	,134																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,13	1,00				Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,33	1,07	78	1,195	,236	Edebiyat Fakültesi	45	2,08	,81	Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,23	1,19	78	,161	,873	Edebiyat Fakültesi	45	2,18	1,29	Atanma Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	3,20	1,40	78	-,556	,580	Edebiyat Fakültesi	45	3,37	1,33	Uyum Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,22	78	2,454	,016*	Edebiyat Fakültesi	45	2,06	,92	Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14	Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63																				
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,33	1,07	78	1,195	,236																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,08	,81				Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,23	1,19	78	,161	,873	Edebiyat Fakültesi	45	2,18	1,29	Atanma Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	3,20	1,40	78	-,556	,580	Edebiyat Fakültesi	45	3,37	1,33	Uyum Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,22	78	2,454	,016*	Edebiyat Fakültesi	45	2,06	,92	Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14	Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63																																
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,23	1,19	78	,161	,873																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,18	1,29				Atanma Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	3,20	1,40	78	-,556	,580	Edebiyat Fakültesi	45	3,37	1,33	Uyum Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,22	78	2,454	,016*	Edebiyat Fakültesi	45	2,06	,92	Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14	Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63																																												
Atanma Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	3,20	1,40	78	-,556	,580																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	3,37	1,33				Uyum Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,22	78	2,454	,016*	Edebiyat Fakültesi	45	2,06	,92	Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14	Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63																																																								
Uyum Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,22	78	2,454	,016*																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,06	,92				Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14	Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63																																																																				
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,65	1,10	78	,452	,652																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,53	1,14				Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63																																																																																
Genel Ortalama Kaygı	Eğitim Fakültesi	35	2,50	,85	78	,880	,382																																																																																												
	Edebiyat Fakültesi	45	2,35	,63																																																																																															

Tablo 12 incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerinin “çok az kaygılanıyorum” ve “kısmen kaygılanıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerindeki fakülte değişkenine göre oluşan farklılık sadece “uyum merkezli kaygı” boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($t(78)=2,454$, $p<0,05$). Bulunan bu sonuca göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerinde öğrenim gördükleri fakülte “uyum merkezli kaygı” boyutundaki kaygı düzeylerinde değişikliğe yol açarken diğer boyutlardaki kaygı düzeylerinde değişikliğe yol açmamaktadır.

Tablo 13*Öğretmen Adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygılarına yönelik cinsiyete ilişkin t testi sonuçları*

	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p																																																								
Görev Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,53	,98	78	2,294	,024*																																																								
	Erkek	45	2,10	,71				Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,63	,93	78	-,297	,768	Erkek	45	2,69	,88	Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,38	1,06	78	,765	,447	Erkek	45	2,20	,99	Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,28	,88	78	,756	,452	Erkek	45	2,12	,98	Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,16	1,15	78	-,290	,772	Erkek	45	2,24	1,32	Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	35	3,34	1,42	78	,272	,786
Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,63	,93	78	-,297	,768																																																								
	Erkek	45	2,69	,88				Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,38	1,06	78	,765	,447	Erkek	45	2,20	,99	Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,28	,88	78	,756	,452	Erkek	45	2,12	,98	Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,16	1,15	78	-,290	,772	Erkek	45	2,24	1,32	Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	35	3,34	1,42	78	,272	,786	Erkek	45	3,26	1,31								
Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,38	1,06	78	,765	,447																																																								
	Erkek	45	2,20	,99				Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,28	,88	78	,756	,452	Erkek	45	2,12	,98	Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,16	1,15	78	-,290	,772	Erkek	45	2,24	1,32	Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	35	3,34	1,42	78	,272	,786	Erkek	45	3,26	1,31																				
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,28	,88	78	,756	,452																																																								
	Erkek	45	2,12	,98				Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,16	1,15	78	-,290	,772	Erkek	45	2,24	1,32	Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	35	3,34	1,42	78	,272	,786	Erkek	45	3,26	1,31																																
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,16	1,15	78	-,290	,772																																																								
	Erkek	45	2,24	1,32				Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	35	3,34	1,42	78	,272	,786	Erkek	45	3,26	1,31																																												
Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	35	3,34	1,42	78	,272	,786																																																								
	Erkek	45	3,26	1,31																																																											

Uyum Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,43	1,09	78	,803	,425
	Erkek	45	2,23	1,11			
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Kadın	35	2,62	1,16	78	,251	,802
	Erkek	45	2,56	1,09			
Genel Ortalama Kaygı	Kadın	35	2,52	,77	78	1,110	,270
	Erkek	45	2,34	,70			

Tablo 13 incelendiğinde cinsiyet değişkeninin sadece öğretmen adaylarının görev merkezli kaygı düzeyinde anlamlı farklılığa yol açtığı görülmektedir($t(78)=2,294$, $p<0,05$). Cinsiyet değişkeni öğretmen adaylarının diğer boyutlardaki kaygı düzeylerini değiştirmemektedir.

Tablo 14

Öğretmen adaylarının AGNO'larına göre öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerine ilişkin betimsel verileri

AGNO	N	Görev Merkezli Kaygı		Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı		Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı		Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı		Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı		Atanma Merkezli Kaygı		Uyum Merkezli Kaygı		Okul Yönetimi Merkezli Kaygı		Genel Ortalama Kaygı	
		\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss
2,00-2,49	2	3,11	,86	3,93	,30	4,17	,00	3,00	1,13	3,75	,35	4,50	,24	2,83	,24	3,67	,94	3,53	,13
2,50-2,99	25	2,26	,99	2,65	1,08	2,31	,89	2,21	1,10	2,19	1,13	3,16	1,33	2,71	1,31	2,60	1,05	2,43	,81
3,00-3,49	51	2,27	,79	2,64	,77	2,20	1,04	2,16	,85	2,16	1,30	3,37	1,36	2,11	,95	2,55	1,15	2,38	,65
3,50-4,00	2	2,25	1,46	2,43	1,62	1,92	1,30	2,00	1,41	1,87	1,24	2,00	1,41	2,17	1,65	2,17	1,65	2,14	1,46
TOPLAM	80	2,29	,86	2,67	,90	2,28	1,02	2,19	,94	2,20	1,24	3,30	1,35	2,32	1,10	2,58	1,12	2,42	,73

Tablo 14 incelendiğinde öğretmen adaylarının AGNO'larına göre, görev merkezli kaygı düzeylerinin 3,11(2,00-2,49)- 2,25(3,50-4,00) arasında, ekonomik/ sosyal merkezli kaygı düzeylerinin 3,93(2,00-2,49)- 2,43(3,50-4,00) arasında, öğrenci/ iletişim merkezli kaygı düzeylerinin 4,17(2,00-2,49)- 1,92(3,50-4,00) arasında, meslektaş ve veli merkezli kaygı düzeylerinin 3,00(2,00-2,49)- 2,00(3,50-4,00) arasında, kişisel gelişim merkezli kaygı düzeylerinin 3,75(2,00-2,49)- 1,87(3,50-4,00) arasında, atanma merkezli kaygı düzeylerinin 4,50(2,00-2,49)- 2,00(3,50-4,00) arasında, uyum merkezli kaygı düzeylerinin 2,83(2,00-2,49)- 2,11 (3,00-3,49) arasında, okul yönetimi merkezli kaygı düzeylerinin 3,67(2,00-2,49)- 2,17 (3,50-4,00) arasında, genel ortalama kaygı düzeylerinin ise 3,53(2,00-2,49)- 2,14(3,50-4,00) arasında değiştiği görülmektedir. Genel anlamda bakıldığında kaygı düzeyinin en yüksek olduğu grup AGNO'ları 2,00-2,49 arasında olan öğretmen adaylarıyken, kaygı düzeyleri en düşük olan grubun, AGNO'ları 3,50-4,00 arasında olan öğretmen adayları olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar tablo 15'de verilmiştir.

Tablo 15

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerinin AGNO'larına ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları

		KT	Sd	KO	F	p
Görev Merkezli Kaygı	AGNO	1,369	3	,456	,608	,612
	Hata	57,057	76	,751		
	TOPLAM	58,426	79			
Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı	AGNO	3,355	3	1,118	1,403	,248
	Hata	60,568	76	,797		
	TOPLAM	63,923	79			
Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	AGNO	7,706	3	2,569	2,622	,057
	Hata	74,458	76	,980		
	TOPLAM	82,164	79			
Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı	AGNO	1,449	3	,483	,541	,656
	Hata	67,823	76	,892		
	TOPLAM	69,272	79			
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	AGNO	5,093	3	1,698	1,106	,352
	Hata	116,669	76	1,535		
	TOPLAM	121,762	79			
Atanma Merkezli Kaygı	AGNO	6,971	3	2,324	1,283	,286
	Hata	137,694	76	1,812		
	TOPLAM	144,665	79			
Uyum Merkezli Kaygı	AGNO	6,536	3	2,179	1,870	,142
	Hata	88,553	76	1,165		

	TOPLAM	95,089	79			
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	AGNO	2,761	3	,920	,732	,536
	Hata	95,572	76	1,258		
	TOPLAM	98,333	79			
Genel Ortalama Kaygı	AGNO	2,719	3	,906	1,754	,163
	Hata	39,276	76	,517		
	TOPLAM	41,995	79			

Tablo 15 incelendiğinde öğretmen adaylarının hem genel kaygı düzeylerindeki hem de boyutlar bazında kaygı düzeylerindeki AGNO değişkenine ilişkin F değeri anlamlı bulunmamıştır(p>0,05). Bulunan bu sonuca göre öğretmen adaylarının AGNO'ları, öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerini değiştirmemektedir.

Tablo 16

Öğretmen adaylarının okudukları bölümü tercih etme nedenlerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerine ilişkin betimsel verileri

Okuduğu Bölümü Tercih Nedeni	N	Görev Merkezli Kaygı		Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı		Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı		Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı		Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı		Atanma Merkezli Kaygı		Uyum Merkezli Kaygı		Okul Yönetimi Merkezli Kaygı		Genel Ortalama Kaygı	
		\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss
ÖSS-LYS Puanım	15	2,44	1,05	2,33	,69	2,12	1,01	2,25	1,04	2,07	1,10	3,67	1,04	2,67	1,27	2,31	1,09	2,42	,80
İstediğim meslek olması	24	2,18	,84	2,85	,75	2,18	1,00	2,25	,97	2,06	1,22	2,94	1,36	2,19	,91	2,75	1,17	2,37	,77
İş garantisi	6	2,38	,74	2,45	,71	2,61	1,10	2,33	,80	2,04	1,40	2,61	1,41	2,22	1,00	2,78	1,19	2,42	,73
Öğretmenlerin önerisi	3	1,86	,40	3,05	1,43	2,67	2,02	1,73	,70	2,33	1,23	3,78	2,12	2,11	1,02	3,11	1,17	2,41	,91
Anne-baba telkini	5	1,79	,40	3,49	1,06	2,13	,75	1,92	,81	1,85	1,02	2,87	1,22	2,80	1,56	2,47	1,54	2,30	,65
Coğrafyaya karşı olan ilğim	27	2,43	,87	2,55	1,00	2,36	1,01	2,17	,97	2,49	1,38	3,58	1,39	2,19	1,12	2,51	1,03	2,48	,71
TOPLAM	80	2,29	,86	2,67	,90	2,28	1,02	2,19	,94	2,20	1,24	3,30	1,35	2,32	1,10	2,58	1,12	2,42	,73

Tablo 16 incelendiğinde öğretmen adaylarının okuduğu bölümü tercih etme nedenlerine göre, görev merkezli kaygı düzeylerinin 2,44(ÖSS-LYS Puanım)- 1,79(Anne-baba telkini) arasında, ekonomik/ sosyal merkezli kaygı düzeylerinin 3,49(Anne-baba telkini)- 2,33(ÖSS-LYS Puanım) arasında, öğrenci/ iletişim merkezli kaygı düzeylerinin 2,67(Öğretmenlerin önerisi)- 2,12(ÖSS-LYS Puanım) arasında, meslektaş ve veli merkezli kaygı düzeylerinin 2,33(İş garantisi)- 1,73(Öğretmenlerin önerisi) arasında, kişisel gelişim merkezli kaygı düzeylerinin 2,49(Coğrafyaya karşı olan ilğim)- 1,85(Anne-baba telkini) arasında, atanma merkezli kaygı düzeylerinin 3,78(Öğretmenlerin önerisi)- 2,61(İş garantisi) arasında, uyum merkezli kaygı düzeylerinin 2,80(Anne-baba telkini)- 2,11(Öğretmenlerin önerisi) arasında, okul yönetimi merkezli kaygı düzeylerinin 3,11(Öğretmenlerin önerisi)- 2,31(ÖSS-LYS Puanım) arasında, genel ortalama kaygı düzeylerinin ise 2,48(Coğrafyaya karşı olan ilğim)- 2,30(Anne-baba telkini) arasında değiştiği görülmektedir. Gruplar arasındaki farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerinin okudukları bölümü tercih etme nedenlerine ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları

		KT	Sd	KO	F	p
Görev Merkezli Kaygı	Tercih Nedeni	3,050	5	,610	,815	,543
	Hata	55,376	74	,748		
	TOPLAM	58,426	79			
Ekonomik/ Sosyal Merkezli Kaygı	Tercih Nedeni	7,013	5	1,403	1,824	,119
	Hata	56,910	74	,769		
	TOPLAM	63,923	79			
Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı	Tercih Nedeni	1,988	5	,398	,367	,870
	Hata	80,175	74	1,083		
	TOPLAM	82,164	79			
Meslektaş ve Veli	Tercih Nedeni	1,270	5	,254	,276	,925

Merkezli Kaygı	Hata	68,002	74	,919		
	TOPLAM	69,272	79			
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Tercih Nedeni	3,818	5	,764	,479	,791
	Hata	117,944	74	1,594		
	TOPLAM	121,762	79			

Tablo 18 (devamı)

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerinin okudukları bölümü tercih etme nedenlerine ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları

		KT	Sd	KO	F	p
Atanma Merkezli Kaygı	Tercih Nedeni	11,641	5	2,328	1,295	,275
	Hata	133,024	74	1,798		
	TOPLAM	144,665	79			
Uyum Merkezli Kaygı	Tercih Nedeni	4,011	5	,802	,652	,661
	Hata	91,078	74	1,231		
	TOPLAM	95,089	79			
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Tercih Nedeni	3,070	5	,614	,477	,792
	Hata	95,264	74	1,287		
	TOPLAM	98,333	79			
Genel Ortalama Kaygı	Tercih Nedeni	,223	5	,045	,079	,995
	Hata	41,772	74	,564		
	TOPLAM	41,995	79			

Tablo 17 incelendiğinde öğretmen adaylarının hem genel kaygı düzeylerindeki hem de boyutlar bazında kaygı düzeylerindeki okuduğu bölümü tercih nedeni değişkenine ilişkin F değeri anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Bulunan bu sonuca göre öğretmen adaylarının okudukları bölümü tercih nedenleri, öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeylerini değiştirmemektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulgulara göre; öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirdikleri ve orta düzeyde kaygıya sahip oldukları tespit edilmiştir. Bazı değişkenlere göre tutum ve kaygı düzeyleri incelendiğinde elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir;

1. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları öğrenim gördükleri fakülterlere göre değişmemektedir. Bu sonuçlar Alım ve Bekdemir (2006), Kaplan ve İpek (2002), Gürbüz ve Kışoğlu (2012) ile benzerlik göstermektedir. Ancak Arastaman (2013) ile benzeşmemektedir.
2. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre değişmemektedir. Bu sonuç Demirtaş, Cömert, ve Özer (2011), Özder, vd. (2010), Çapa ve Çil (2000), Varol, vd. (2014), Hacıömeroğlu ve Taşkın (2010), Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010), Kahyaoğlu, Tan, ve Kaya (2013), Tunçeli (2013), Engin ve Koç (2014), Kartal ve Afacan (2012), Uğurlu ve Polat (2011), Can (2013) ile benzerlik gösterirken, Akkaya (2010), Doğan ve Çoban (2009), Kaplan ve İpek (2002), Pehlivan (2010), Çetinkaya (2009), Durmuşoğlu, Yanık, ve Akkoyunlu (2009), Sağlam (2008), Saracaloğlu (1992), Pektaş ve Kamer (2011), Bulut (2011), Terzi ve Tezci (2007), Kızıltaş, Halmatov, ve Sarıçam (2012), Bozdoğan, vd. (2007), Gökçe ve Sezer (2012), Eraslan ve Çakıcı (2011), Pehlivan (2008), Tümkaya (2011), Aydın ve Tekneci (2013), Güven ve Kaya (2013) ile farklılık göstermektedir.
3. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları AGNO'larına göre değişmektedir. Bu sonuç Kartal ve Afacan (2012) ile benzerlik göstermektedir. Öğretmen adaylarının AGNO'ları arttıkça öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ortalamaları da artmaktadır.
4. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları bölümü tercih nedenlerine göre değişmektedir. Bu sonuç Özder, vd. (2010), Sağlam (2008), Saracaloğlu (1992), Bozdoğan, vd. (2007), Gökçe ve Sezer (2012), Tümkaya (2011), Gürbüz ve Kışoğlu (2012) ile benzerlik göstermektedir. İsteddiği meslek olması, öğretmenlerin telkini ve coğrafyaya karşı olan ilgisi nedeniyle bölümü tercih etmiş olan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutum geliştirdikleri görülmüştür. ÖSS-LYS puanı, iş garantisi ve anne-baba telkiniyle yani daha çok zorunluluktan dolayı bölümü tercih etmiş olan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanı ortalamalarının daha düşük olduğu görülmüştür. Bu durum da öğretmenlik mesleğinin daha çok sevgi işi olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlik mesai kavramıyla yapılacak bir iş değil severek, kendini adayarak, özveriyle yapılabilecek bir meslektir.
5. Öğretmen adaylarını öğretmenlik mesleğine yönelik orta düzeyde kaygıya sahiptirler. Orta düzeyde kaygıya sahip olmaları onların öğretmenlik mesleğini layıkıyla icra edebileceklerinin bir emaresi olarak

algılanabilir. Öğretmen adaylarının kaygı düzeylerin en yüksek olduğu boyut atanma merkezli kaygıdır. Bu durumun ortaya çıkmasında atanma bekleyen coğrafya öğretmeni adayı sayısının fazla olması ve öğretmen olarak mesleğe başlayabilmek için KPSS, ÖABT ve mülakat gibi çeşitli aşamalardan geçmelerinin gerekiyor olması etkili olabilir.

6. Öğretmen adaylarının uyum merkezli kaygı düzeylerinde fakülterele göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Eğitim fakültesindeki öğretmen adaylarının uyum merkezli kaygı düzeyleri edebiyat fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha yüksektir.
7. Öğretmen adaylarının genel kaygı düzeyleri cinsiyete göre değişmemektedir. Bu sonuç Ünalı ve Alaz (2008), Doğan ve Çoban (2009), Kafkas, Açak, Çoban, ve Karademir (2010), Saracaloğlu, Kumral, ve Kanmaz (2009), Atmaca (2013), Varol, vd. (2014), Dilmaç (2010), Dursun ve Karagün (2012) ile benzerlik gösterirken, Çubukçu ve Dönmez (2011), Aydın ve Tekneci (2013) ile farklılık göstermektedir. Ancak görev merkezli kaygı düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmaktadır. Kadın öğretmen adaylarının görev merkezli kaygı düzeyleri erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksektir.
8. Öğretmen adaylarının kaygı düzeyleri AGNO'larına göre değişmemektedir. Bu sonuç Dursun ve Karagün (2012) ile benzerlik gösterirken, Saracaloğlu, vd. (2009) ile farklılık göstermektedir.
9. Öğretmen adaylarının kaygı düzeyleri okuduğu bölümü tercih nedenlerine göre değişmemektedir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlardan hareketle aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

- Yapılan çalışmaların çalışma grubunu çoğunlukla öğretmen adayları oluşturmaktadır. Gelecekte bu konuda yapılacak olan çalışmaların mesleğini icra eden öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmesi literatüre katkı sağlayacaktır.
- Yapılan çalışmalarda kullanılan değişkenlere bakıldığında çoğunlukla cinsiyet değişkeninin kullanıldığı görülmüştür. Gelecek çalışmalarda farklı değişkenlere yoğunlaşılması öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kaygı üzerinde etkili olan diğer değişkenleri de ortaya koymak adına yararlı olacaktır.
- Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum puanlarının bölümü tercih nedenlerine göre değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Bölümü zorunluluktan değil de sevgi kaynaklı nedenlerden tercih eden öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum puanları daha yüksektir. Ortaöğretimde öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihlerinde puanlarının yettiği bölümlere değil, severek yapacakları mesleklere ilişkin bölümlere yönlendirilmeleri onların olumlu tutum geliştirdikleri meslekleri gerçekleştirmelerini sağlayacaktır.
- Öğretmen adaylarının kaygılarının en yüksek olduğu boyut atanma merkezli kaygıdır. Bunun temelinde atanmayı bekleyen öğretmen adayı sayısının fazla olması yatmaktadır. Devlet olarak ihtiyaç duyulan öğretmen sayısı gerekli hesaplamalarla belirlenip ihtiyaç doğrultusunda öğretmen yetiştirilmesi, ilerleyen süreçte bu kaygıyı azaltmak adına fayda sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Akkaya, N. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*(25), 35-42.
- Alım, M., & Bekdemir, Ü. (2006). Coğrafya öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Milli Eğitim Dergisi*.
- Arastaman, G. (2013). Eğitim ve fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin öz-yeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 205-217.
- Atmaca, H. (2013). Almanca, Fransızca ve İngilizce öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygıları. *Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(10), 67-76.
- Aydın, A., & Tekneci, E. (2013). Zihin engelliler öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(2), 1-12.
- Başbay, M., Ünver, G., & Bümen, N. T. (2009). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları: boylamsal bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 59(59), 345-366.
- Bozdoğan, A. E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 83-97.
- Bulut, D. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 651-674.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (Vol. 11). Ankara: Pegem Akademi.
- Cabi, E., & Yalçınalp, S. (2013). Öğretmen adaylarına yönelik mesleki kaygı ölçeği (mkö): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(44), 85-96.

- Can, Ş. (2013). Tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Sosyal Ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Dergisi*(24), 13-28.
- Çapa, Y., & Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(18), 69-73.
- Çetinkaya, Z. (2009). Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 298-305.
- Çubukçu, Z., & Dönmez, A. (2011). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 7(1), 3-25.
- Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 96-111.
- Dilmaç, O. (2010). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*(24), 49-65.
- Doğan, T., & Çoban, A. E. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 157-168.
- Durmuşoğlu, M. C., Yanık, C., & Akkoyunlu, B. (2009). Türk ve Azeri öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(36), 76-86.
- Dursun, S., & Karagün, E. (2012). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi: Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu son sınıf öğrencileri üzerine bir araştırma. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (24), 93-112.
- Engin, G., & Koç, G. Ç. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 182(182), 153-168.
- Eraslan, L., & Çakıcı, D. (2011). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 427-438.
- Gökçe, F., & Sezer, G. O. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Uludağ Üniversitesi Örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 1-23.
- Gürbüz, H., & Kişoğlu, M. (2012). Tezsiz yüksek lisans programına devam eden fen-edebiyat ve eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Atatürk Üniversitesi Örneği). *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 71-83.
- Güven, A., & Kaya, R. (2013). Tarih öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 549-566.
- Hacıömeroğlu, G., & Taşkın, Ç. Ş. (2010). Fen bilgisi öğretmenliği ve ortaöğretim fen ve matematik alanları (ofma) eğitimi bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 77-90.
- Kafkas, M. E., Açak, M., Çoban, B., & Karademir, T. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının öz yeterlik algıları ile mesleki kaygıları arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 93-111.
- Kahyaoglu, M., Tan, Ç., & Kaya, M. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 225-236.
- Kaplan, A., & İpek, A. S. (2002). Matematik öğretmenliği adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 27(125), 69-73.
- Karadağ, R. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri. *E-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Humanities*, 7(2), 44-66.
- Kartal, T., & Afacan, Ö. (2012). Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24), 76-96.
- Kayış, A. (2010). Güvenilirlik analizi. In Ş. Kalaycı (Ed.), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (Vol. 5, pp. 403-419). Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Kızıltaş, E., Halmatov, M., & Sarıçam, H. (2012). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 173-189.
- Özder, H., Konedraı, G., & Zeki, C. P. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(2), 253-275.
- Özkan, H. H. (2012). Öğretmenlik formasyon programındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi (SDU Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(2), 29-48.
- Pehlivan, K. B. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.

- Pehlivan, K. B. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *İlköğretim Online*, 9(2), 749-763.
- Pektaş, M., & Kamer, S. T. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(4), 829-850.
- Recepoglu, E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam doyumlari ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(1), 311-326.
- Saban, A., Korkmaz, İ., & Akbaşlı, S. (2004). Öğretmen adaylarının mesleki kaygıları. *Eurasian Journal of Educational Research*, 17, 198-208.
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 59-69.
- Saracaloğlu, A. S. (1992). Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 10-26.
- Saracaloğlu, A. S., Kumral, O., & Kanmaz, A. (2009). Ortaöğretim sosyal alanlar öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlikleri, kaygıları ve akademik güdülenme düzeyleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 38-54.
- Serin, M. K., Güneş, A. M., & Değirmenci, H. (2015). Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleğe yönelik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 4(1), 21-34.
- Taşkın, Ç. Ş., & Hacıömeroğlu, G. (2010). İlköğretim bölümü öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları: Nicel ve nitel verilere dayalı bir inceleme. *İlköğretim Online*, 9(3), 922-933.
- Terzi, A. R., & Tezci, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52(52), 593-614.
- Tufan, E., & Güdek, B. (2008). Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 6(1), 25-40.
- Tunçeli, H. İ. (2013). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(3), 51-58.
- Tümkaya, S. (2011). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin iletişim becerileri ile öğretmenlik tutumlarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 49-62.
- Uğurlu, C. T., & Polat, S. (2011). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35(1), 68-74.
- Ünalı, Ü., & Alaz, A. (2008). Coğrafya öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 1-13.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45(45), 109-127.
- Varol, Y., Erbaş, M., & Ünlü, H. (2014). Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını yordama gücü. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2, 113-123.
- Zaman, S., & Coşkun, O. (2007). Orta öğretim öğrencilerinin coğrafya derslerine karşı tutumları üzerine bir araştırma: Erzurum Örneği. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 12(17), 17-32.

EXTENDED ABSTRACT

The geography teachers needed by the Ministry of Education are being trained through two different sources. One of those groups are comprised of Geography Department graduates of Faculties of Education when the other is comprised of those who got graduated from Geography Branch of Faculties of Letters and received pedagogical formation training certificate. As a result of the literature scanning, many studies have been found regarding the attitude and concerns of teacher candidates from various branches towards the profession of teaching, however no studies have been found regarding the geography teacher candidates except for the studies carried out by Alım and Bekdemir (2006) regarding the attitudes of teacher candidates and by Ünalı and Alaz (2008) regarding the concern levels of teacher candidates. This study is carried out for the purpose of making contribution to that field by determining the attitudes and concerns of teacher candidates from two different sources towards the profession of teaching.

In this study, the attitude and concern levels of both the teacher candidates from geography branch of faculty of letters who receive pedagogical formation certificates and the teacher candidates from geography teaching branch of faculty of education towards the profession of teaching have been tried to be revealed. Answers to the following questions have been sought within the frame of that primary purpose:

1. How are the attitude and concern levels of geography teacher candidates towards the profession of teaching?

2. Are there significant differences in the attitude and concern levels of geography teacher candidates towards the profession of teaching depending on faculties, genders, CGPA's and their reasons for choosing their branches?

Research Model

This is a descriptive patterned research with survey model, since this study is carried out for the purpose of determining the attitude and concern levels of geography teacher candidates towards the profession of teaching. The studies intended for collecting data in order to determine certain features of a group are called as survey researches. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2012)

Study Group

The study group of this research is comprised of 80 teacher candidates, being 45 (56,3%) students from Kazım Karabekir Faculty of Education, Geography Education Department receiving pedagogical formation certificates in 2015-2016 academic year and 35 (43,7%) senior students from the same faculty.

Data Collection Tools

“Attitude Scale Aimed at Profession of Teaching” developed by Üstüner (2006) and “Occupational Concern Scale Aimed at Teacher Candidates” developed by Cabi and Yalçınalp have been used for the purposes of study. Both scales are prepared in 5-Point Likert type. Üstüner (2006) has calculated the reliability coefficient of the scale as .93. In this study, the reliability coefficient of “Attitude Scale Aimed at Profession of Teaching” is found as .96. Also, Cabi and Yalçınalp (2013) have calculated the reliability coefficient of the scale they developed as .95. In this study, the reliability coefficient of “Occupational Concern Scale Aimed at Teacher Candidates” is found as .95, as well. The reliability coefficients obtained from both scales reveals that the scales are reliable according to Kayış (2010).

Data Analysis

Unpaired t test has been used for determining whether the attitudes and concern levels of teacher candidates towards the profession of teaching change or not and one-way analysis of variance (ANOVA) has been used for determining whether there is a significant difference depending on their CGPA's and reasons for choosing their branches. Besides, Scheffe test has been performed in order to find the source of significant difference at the end of ANOVA test. SPSS software is used for analyses.

Conclusion and Discussion

According to the findings obtained in this study aimed at determining the attitude and concern levels of geography teacher candidates towards the profession of teaching; it is established that the teacher candidates have developed a positive attitude towards the profession of teaching and they have concerns at moderate level. When the attitude and concern levels are examined according to some variables, the results obtained can be summarized as follows;

1. The attitudes of teacher candidates towards the profession of teaching do not vary depending on the faculties they study at.
2. The attitudes of teacher candidates towards the profession of teaching do not vary depending on their genders.
3. The attitudes of teacher candidates towards the profession of teaching vary depending on their CGPA's. The attitude points of the teacher candidates towards the profession of teaching get higher as their CGPA's get higher.
4. The attitudes of teacher candidates towards the profession of teaching vary depending on their reasons for choosing their branches. It has been observed that the teacher candidates who had chosen the branch due to the profession being the desired profession, the suggestions of their teachers and their interest in geography develop more positive attitudes towards the profession of teaching. Teaching is not a profession to be practiced based on working shift concept but a profession that can be practiced by devotion and commitment.
5. The teacher candidates have a moderate level of concern towards the profession of teaching. The dimension which the teacher candidates demonstrate the highest level of concern is the assignment oriented concern. The facts such as the number of assignment pending teacher candidates being too high, being have to pass through stages such as KPSS, ÖABT and interviews in order to start practicing the profession of teaching may be effective in the occurrence of this situation.

6. Significant difference has been observed in the compliance oriented concern levels of the teacher candidates depending on their faculties. The compliance oriented concern levels of the teacher candidates from the faculty of education are higher compared to the teacher candidates from the faculty of letters.
7. General concern levels of teacher candidates do not vary depending on genders. However, there is significant difference in duty oriented concern levels depending on genders. Duty oriented concern levels of female teacher candidates are higher compared to male teacher candidates.
8. Concern levels of teacher candidates do not vary depending on their CGPA's.
9. Concern levels of teacher candidates do not vary depending on their reasons for choosing their branches.